

หน่วยการเรียนรู้ที่

๓

การพูดอภิปรายเพื่อเสนอ ความคิดเห็นในที่ประชุม

แนวคิด

การพูดอภิปรายเป็นการพูดเพื่อแสดงความรู้ ความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความรู้ ทัศนนะเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การอภิปรายกลุ่มอาจเป็นการอภิปรายเฉพาะกลุ่มบุคคล หรือการอภิปรายในที่ประชุมชนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการจัดการอภิปรายขององค์กรหรือหน่วยงานนั้นๆ การพูดอภิปรายดังกล่าวอาจนำไปสู่การหาข้อสรุปในการแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งด้วย

สาระการเรียนรู้

- ๑. ความหมายและความสำคัญของการพุดอภิปราย
- ๒. จุดมุ่งหมายของการพุดอภิปราย
- ๓. ประเภทของการพุดอภิปราย
- ๔. บทบาทหน้าที่ของผู้ดำเนินการอภิปราย
- ๕. บทบาทหน้าที่ของผู้อภิปราย
- ๖. ประโยชน์ของการพุดอภิปราย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- ๑. อธิบายความหมายและความสำคัญของการพุดอภิปรายได้
- ๒. บอกจุดมุ่งหมายและประเภทของการพุดอภิปรายได้
- ๓. บอกบทบาทหน้าที่และคุณสมบัติของผู้ดำเนินการอภิปรายและผู้อภิปรายได้
- ๔. บอกประโยชน์ของการพุดอภิปรายได้

ความหมายและความสำคัญของการพูดอภิปราย

การพูดอภิปราย หมายถึง การพูดเพื่อแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างกว้างขวาง ซึ่งอาจนำไปสู่การหาข้อสรุป ในการแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งได้อีกด้วย การพูดอภิปรายเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อเป็นส่วนรวม ลักษณะของการอภิปรายจึงมีทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ บุคคลจำนวนมากมีโอกาสได้พบปะกันอย่างมีจุดมุ่งหมาย และมีระเบียบแบบแผน การจัดอภิปราย มีความสำคัญต่อสิ่งต่างๆหลายด้าน ดังนี้

๑. ด้านการศึกษา
๒. ด้านสังคม
๓. ด้านการเมือง
๔. ด้านศาสนา
๕. ด้านเศรษฐกิจ

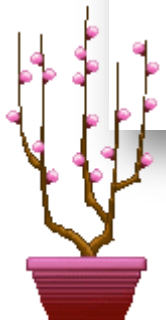

จุดมุ่งหมายของการพูดอภิปราย

การอภิปรายโดยทั่วไปมักเป็นการอภิปรายที่มีระเบียบแบบแผน มีการจัดเตรียมหัวข้ออภิปรายตลอดจนเชิญผู้เข้าร่วมอภิปรายและผู้อภิปรายไว้ล่วงหน้า ดังนั้นในการจัดอภิปรายในแต่ละครั้งจะมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์อย่างมีเหตุผล
๒. เพื่อหาข้อสรุป ข้อเท็จจริง ที่เกี่ยวกับปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง
๓. เพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ หรือความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ ให้ประจักษ์แก่สาธารณชน
๔. เพื่อให้ผู้อภิปรายและผู้ร่วมอภิปรายเข้าใจหลักการในการปฏิบัติตนร่วมกัน
๕. เพื่อให้ผู้อภิปรายและผู้เข้าร่วมอภิปรายได้เข้าใจในหลักการแสดงความคิดเห็นแบบประชาธิปไตย
๖. เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลต่างๆ ได้แสดงออกอย่างมีเหตุผลตามสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย

ประเภทของการพูดอภิปราย

การจำแนกประเภทของการอภิปรายอาจมีหลายวิธี แต่ในที่นี้ขอแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ การอภิปรายกลุ่ม และการอภิปรายในที่ประชุมชน

๑. การอภิปรายกลุ่ม

การอภิปรายกลุ่มจะมีผู้ร่วมอภิปรายประมาณ ๔ – ๒๐ คน ผู้เข้าร่วมอภิปรายมีส่วนร่วม ในการพูดแสดงความคิดเห็น ปรัชญาหรือและหาข้อสรุปร่วมกัน การอภิปรายกลุ่มจะไม่มีบุคคลภายนอกเข้าร่วมฟัง เพราะการอภิปรายในกลุ่มมักจะเป็นกิจกรรมของหน่วยงานราชการหรือเอกชนที่มีการประชุมอภิปรายกันเฉพาะในกลุ่มสมาชิกของหน่วยงานเท่านั้น

๒. การอภิปรายในที่ประชุมชน

การอภิปรายในที่ประชุมชน หมายถึง การพูดอภิปรายต่อหน้าสาธารณชน โดยมีกลุ่มผู้อภิปรายและกลุ่มผู้ฟังอยู่ในที่ประชุมชนนั้นด้วย ทั้งผู้อภิปรายและผู้ฟังมีส่วนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ซึ่งกลุ่มผู้ฟังจะซักถามผู้อภิปรายในช่วงท้ายของการอภิปราย การอภิปรายในที่ประชุมชน แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๒.๑ การอภิปรายเป็นคณะ (Panel Discussion) เป็นการอภิปรายที่มีคณะผู้อภิปรายประมาณ ๓ - ๕ คน แยกจากกลุ่มผู้ฟัง อาจจะนั่งบนเวทีและหันหน้าไปทางผู้ฟัง และมีผู้ดำเนินการอภิปรายทำหน้าที่ดำเนินการอภิปราย

ในการอภิปรายเป็นคณะ จะต้องกำหนดหัวข้อให้ชัดเจน ผู้อภิปรายจะต้องแสดงความคิดเห็นในหัวข้อของตนที่ละคนภายในช่วงเวลาที่กำหนด ผู้อภิปรายจะต้องศึกษาหาความรู้ ค้นคว้า เรื่องราวและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหัวข้อที่ตนจะพูดอภิปราย เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันต่อหน้าในที่ประชุมซึ่งมีผู้ฟังจำนวนมาก

๒.๒ การอภิปรายแบบซิมโพเซียม (Symposium) เป็นการอภิปรายของกลุ่มผู้
อภิปรายที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จะอภิปรายกันเป็นคณะประมาณ
๓ - ๕ คน โดยมีผู้ดำเนินการอภิปรายเป็นผู้ประสานการอภิปรายเช่นเดียวกับการ
อภิปรายเป็นคณะ

การอภิปรายแบบซิมโพเซียม มีความแตกต่างจากการอภิปรายเป็นคณะในส่วน
ที่เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่อภิปราย ซึ่งผู้อภิปรายแต่ละคนต้องมีความรู้และเชี่ยวชาญเฉพาะ
เรื่องที่จะอภิปรายอย่างลึกซึ้ง และต้องมีการเตรียมตัวมากเป็นพิเศษ

๒.๓ การอภิปรายซักถาม (Colloquy) เป็นการอภิปรายที่มีคณะบุคคลสองกลุ่ม
กลุ่มหนึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่จะอภิปราย ทำหน้าที่เป็นผู้อภิปราย อีกกลุ่มหนึ่งเป็น
ผู้ซักถามแทนกลุ่ม ผู้ฟัง โดยมีผู้ดำเนินการอภิปรายเป็นผู้ประสานการถามและการตอบ

บทบาทหน้าที่ของผู้ดำเนินการอภิปราย

ผู้ดำเนินการอภิปรายเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมาก เพราะการอภิปรายจะดำเนินไปจนบรรลุ จุดหมาย และประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับผู้ดำเนินการอภิปราย เป็นสำคัญ ดังนั้นผู้ดำเนินการอภิปรายจะต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี มีทักษะในการพูด และฟังดี มีความรู้ในเรื่องที่จะอภิปราย มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี มีความเป็นธรรมชาติ และรู้หลักวิธีการดำเนินการอภิปราย ดังต่อไปนี้

๑. ประสานงานกับคณะผู้อภิปรายก่อนล่วงหน้า เพื่อบันทึกหมายวัน เวลา และสถานที่ที่จะอภิปราย กำหนดขอบข่ายของหัวข้ออภิปรายเพื่อไม่ให้ซ้ำกัน

๒. เตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับหัวข้อที่จะอภิปรายมาพอสมควร เพื่อกล่าวนำและประสานความคิดของผู้อภิปรายแต่ละคนได้

๓. เริ่มต้นการอภิปรายโดยกล่าวทักทายผู้ฟัง กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของการอภิปรายอย่างสั้นๆ

๔. กล่าวแนะนำคณะผู้อภิปรายตามลำดับ

๕. กล่าวเชิญผู้อภิปรายพูดตามลำดับ พร้อมทั้งสรุปประเด็นสำคัญ เพื่อนำไปสู่ผู้อภิปรายคนต่อไป

๖. กล่าวสรุปสาระสำคัญทั้งหมดของการอภิปราย เมื่อผู้อภิปรายพูดครบทุกคนแล้ว

๗. เชิญผู้ฟังการอภิปรายซักถามและแสดงความคิดเห็น ร่วมกันในช่วงเวลาที่เหมาะสม

๘. สรุปสาระสำคัญ ตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่คณะผู้อภิปรายและผู้เข้าร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน แล้วกล่าวปิดการอภิปรายเมื่อหมดเวลา

คุณสมบัติของผู้ดำเนินการอภิปราย

ผู้ดำเนินการอภิปราย (Moderator) มีส่วนสำคัญที่จะทำให้การอภิปรายดำเนินไปอย่างราบรื่นและบรรลุจุดมุ่งหมาย ผู้อภิปรายจะต้องเป็นผู้ที่มีวาทศิลป์ในการพูด และมีความรู้ในเรื่องที่จะอภิปรายสามารถแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อภิปรายได้ ซึ่งควรมีคุณสมบัติดังนี้

๑. มีทักษะและศิลปะในการพูด
๒. มีบุคลิกภาพที่ดีน่าเชื่อถือ
๓. มีความรู้ในเรื่องที่จะอภิปราย และสามารถแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อภิปรายได้อย่างถูกต้อง
๔. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการเชื่อมโยงแนวคิดของผู้อภิปรายแต่ละคนให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน

ได้เป็นอย่างดี

๕. มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี
๖. ในการแสดงความคิดเห็นใดๆ ก็ตามควรวางตัวเป็นกลาง ไม่เอนเอียงไปทางใดทางหนึ่ง
๗. เคารพในความคิดเห็นของผู้อภิปรายคนอื่นๆ

ตลอดจนผู้ฟัง

๘. มีความสามารถในการสรุปใจความและจับประเด็นสำคัญของผู้อภิปรายแต่ละคนได้
๙. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ
๑๐. ต้องเป็นผู้สังเกต และรู้จักวิเคราะห์กลุ่มผู้ฟังว่ามีปฏิกริยาอย่างไรต่อเรื่องที่อภิปราย

ผู้อภิปรายจะต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะอภิปรายมาเป็นอย่างดี และรู้จักใช้เหตุผลในการอภิปราย รวมทั้งต้องยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น โดยทั่วไปผู้ดำเนินการอภิปรายควรมีบทบาทและหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. ประสานงานกับผู้ดำเนินการอภิปรายและคณะผู้อภิปรายทุกคน เพื่อทำความเข้าใจขอบข่ายของเนื้อเรื่อง และลำดับการอภิปราย

๒. เตรียมและศึกษาค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวกับหัวข้ออภิปรายให้พร้อม

๓. ควรไปถึงสถานที่อภิปรายก่อนเวลา และแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับโอกาสและสถานที่

๔. พุดอภิปรายเมื่อผู้ดำเนินการอภิปรายเชิญให้อภิปรายเท่านั้น

๕. พุดแสดงความคิดเห็นอย่างมีสาระ ตรงประเด็น และเป็นลำดับ

๖. รักษาเวลาในการพูดอย่างเคร่งครัด

๗. ใช้ถ้อยคำและสำนวนภาษาที่สุภาพเหมาะสมกับ

กาลเทศะ

๘. เมื่อต้องการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในขณะที่ยังไม่ถึงลำดับของตน ควรขออนุญาตผู้ดำเนินการอภิปรายก่อน

คุณสมบัติของผู้อภิปราย มีดังนี้

๑. มีบุคลิกภาพดี แต่งกายสุภาพเหมาะสมกับโอกาส
๒. มีความรู้ในเรื่องที่จะอภิปรายเป็นอย่างดี
๓. เคารพในสิทธิของผู้อื่น
๔. ยอมรับฟังความคิดเห็นตลอดจนข้อเสนอแนะ
ของผู้อื่น
๕. มีวาทศิลป์ในการพูด สามารถพูดโน้มน้าวใจ
ตลอดจนอธิบายเรื่องราวต่างๆ ให้ผู้ฟังเข้าใจได้ เป็นอย่างดี
๖. รักษาเวลาในการพูด

ประโยชน์ของการพูดอภิปราย

๑. ช่วยให้ผู้อภิปรายที่เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมีโอกาสเผยแพร่ความรู้แก่สาธารณชน
๒. เป็นการแสดงถึงความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขาวิชาต่างๆ ให้แก่กลุ่มผู้ศึกษาได้เรียนรู้ รับประทาน
๓. นำไปใช้ในการประชุมปรึกษาหารือ วางแผน และแก้ปัญหาค้นคว้าร่วมกันของหน่วยงาน
๔. นำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อฝึกให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า รู้จักใช้เหตุผลและรู้จัก วิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่น

สรุปสาระสำคัญ

การพูดอภิปรายเป็นการพูดเพื่อแสดงความรู้ และความคิดเห็นร่วมกัน มีความสำคัญต่อการศึกษ สังคม การเมือง ศาสนา และเศรษฐกิจ การพูดอภิปรายมีหลายประเภท ได้แก่ การอภิปรายในกลุ่ม การอภิปรายเป็นคณะ การอภิปรายแบบซิมโพเซียม และการอภิปรายแบบซักถาม การอภิปรายใดๆ ก็ตามต้องมีการเตรียมตัวล่วงหน้า มีการเชิญคณะผู้อภิปราย และผู้ดำเนินการอภิปรายดำเนินการอภิปรายไปตามบทบาทหน้าที่ของตน เพื่อให้การอภิปรายบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

